

VERMAAK (1)

Steden bruisen weer van vitaliteit. Zij proberen elkaar te overtroeven in de planning van pretentieuze projecten als nieuwe stadhuizen, passages, multifunctionele sportcomplexen, muziektheaters, kantoorboulevards en luxe woonappartementen. Vermaak krijgt een steeds belangrijkere rol in de beeldvorming rond de stad. De stad lijkt in de eerste plaats een centrum van vertier en vrijetijd: de hedendaagse stad is uit-stad geworden. Een aantal geografen, economen en sociologen van de Universiteit van Amsterdam, de Rijksuniversiteit Utrecht en de Katholieke Universiteit Brabant onderzoeken het verschijnsel stedelijk vermaak. De bundel *De Uitstad* doet verslag van dit onderzoek naar 'de stad als speelplaats'. De onderzoekers behandelen specifieke ontwikkelingen, zoals de opmars van het terras, de hausse aan stedelijke festivals en evenementen, de groeiende interesse van de commercie voor lokaal cultuurbeleid, veranderingen in het winkelapparaat, en het groeiend economisch belang van vermaak. Beleid en gebruik van openbare ruimte komen daarbij in onderlinge samenhang aan de orde.

De Uitstad is verkrijgbaar in de boekhandel, Uitgeverij Jan van Arkel, 173 blz. ISBN 90-6224-2839, prijs f25,-.

VERMAAK (2)

Ook het boek *de Parade der passanten* gaat over stedelijk vermaak. In deze boekversie van het proefschrift van J. Oosterman wordt de opkomst van het vermaak in de Nederlandse stadscentra over de afgelopen 20 jaar nader in kaart gebracht en geanalyseerd. Welke krachten zaten er achter deze veranderingen en hoe waren de verschillende partijen - gemeente, horeca, middenstand, bewoners - hierbij betrokken? De

Utrechtse binnenstad, waar zich een ware terrassenexplosie voltrok, staat in het boek centraal. Bovendien worden vergelijkingen getrokken met Amsterdam, Groningen en Maastricht. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de terrasbezoekers en hun activiteiten. Hierbij gaat het met name om de vraag hoe terrassen als openbare ruimte gestalte krijgen. Beschreven wordt hoe terrasbezoekers de straat tot een openluchttheater maken, waar zij naar anderen kijken en zich laten bekijken.

De Parade der passanten verschijnt in april en is verkrijgbaar bij de boekhandel, Uitgeverij Jan van Arkel, 288 blz. ISBN 90-6224-2960, prijs f35,-.

BOUWEN

De toename van de verantwoordelijkheid voor de volkshuisvesting bij gemeenten en woningbouwcorporaties, die het gevolg is van beleid uit de nota 'Volkshuisvesting in de jaren Negentig', leidt op lokaal niveau tot herschikking van posities en invloedlijnen. Deze beleidsontwikkeling heeft ook directe en ingrijpende consequenties voor marktpartijen en bouwparticipanten. Door het terugtreden van de rijksoverheid zullen oplossingen voor marktconforme nieuwbouw en voor beheer en behoud van de bestaande woningvoorraad op lokaal niveau gevonden moeten worden. Ook bestaat steeds meer behoefte aan bovenregionale afstemming van het woningmarktbeleid, zoals regionale werkverbanden. De aanzet uit de nota 'Volkshuisvesting in de jaren negentig' leidt tot nieuwe condities en coalities. De Stichting Bouwresearch analyseert in de publicatie *Bouwen voor corporaties. Nieuwe condities, nieuwe coalities* de kansen en bedreigingen voor de bouwrijverheid, uitmondend in moge-

lijke marktstrategieën. Daarvoor zijn praktijkvoorbeelden bestudeerd en gesprekken gevoerd met deskundigen.

Bouwen voor woningcorporaties, SBR-publicatie nr. 263, 52 blz. ISBN 90-5367-049-1, prijs f42,50. Meer informatie bij mev. J.M. Joosten, projectmanager communicatie SBR, tel. 010-4117276.

IN EN BUITEN HET CENTRUM

Het laatste verschenen boekje in de serie Amsterdamse Sociaal-Geografische Studies heeft als titel *Wonen in en buiten het centrum; het dagelijks bestaan van acht typen huishoudens in en rond Amsterdam en Rotterdam*. In de centra van de grote steden wonen relatief veel jonge alleenstaanden en weinig ouderen en huishoudens met kinderen. Moeders die in het centrum wonen hebben echter wel vaker een baan. Buiten het centrum zijn gezinnen met één kostwinner en ouderen oververtegenwoordigd. Het leefpatroon van centrumbewoners is in vergelijking met hun 'soortgenoten' elders uithuiziger en meer gericht op sociaal culturele voorzieningen. Elders draait het leven meer om de eigen woning. Zowel in Amsterdam als in Rotterdam is dit patroon waar te nemen, hoewel de contrasten in Amsterdam scherper zijn. Daarnaast lijkt het stedelijk leven in Amsterdam ook aantrekkelijk voor sommige welgestelde gezinshuishoudens. In Rotterdam is dit veel minder het geval. Deze niet al te opzienbarende conclusies zijn het resultaat van onderzoek uitgevoerd in opdracht van de Rijksplanologische Dienst en het Nationaal Onderzoekprogramma Stedelijke Netwerken.

Wonen in en buiten het centrum is geschreven door R. van Engelsdorp Gastelaars en L. de Klerk. ISBN 90-6993-0766, 56 blz., prijs f9,50. Te bestellen bij het ISG, UvA, Nieuwe Prinsengracht 130, 1018 VZ Amsterdam, tel. 020-5254063 of door overmaking van f9,50 op postgiro 5032413 t.n.v. Vakgroep Sociale Geografie, UvA, o.v.v. 'publikatie AGS 42'.

STADSWIJKEN

Het Nederlands Studiecentrum organiseert op 14 mei het congres *Stadswijken voor de markt*. Het congres gaat aan de hand van verschillende cases in op de nieuwe vormen van planning die zich aftekenen bij de ontwikkeling van nieuwe stadswijken. De rol van de gemeente verandert van een stu-

Ouderen blijken niet vaak in de centra van steden te wonen. Foto: Guus Born

rende in een voorwaardenscheppende en er is steeds vaker een coalitie of netwerk van projectontwikkelaars, bouwbedrijven, woningcorporaties, beleggers en regionaal samenwerkende gemeenten die het initiatief neemt. Een ander nieuw element bij de planning van stadswijken vormt de aandacht voor architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten. De bouw van licht- en ongesubsidieerde woningen brengt met zich mee, dat scherper gelet moet worden op de woonwensen van toekomstige bewoners. Een groot aantal sprekers van verschillende partijen op de woningmarkt gaat in op deze nieuwe ontwikkelingen.

Informatie en aanmelding bij het NSC, Postbus 330, 3130 AH Vlaardingen, tel. 010-4349966, fax 010-4343267. Prijs f795,- (excl. BTW).

EIGENAAR-BEWONERS

De Nederlandse eigenaar-bewoner heeft het in vergelijking met zijn mede-Europeanen financieel gezien nog niet zo slecht. Weliswaar heeft de Nederlandse eigenaar-bewoner hogere kosten bij de aankoop dan zijn Britse, Duitse of Deense collega. In de inkomstenbelasting is het Nederlandse huurwaardeforfait verhoudingsgewijs fors. De Nederlandse rente-af trek daarentegen is doorslaggevend en leidt tot relatief lage netto hypotheeklasten. Dit blijkt uit een onderzoek over de manier waarop overheden in de EG eigenaar-bewoners behandelen. Het onderzoek is uitgevoerd door het Onderzoeksinstituut OTB/TU Delft in opdracht van de Nederlandse Vereniging van Makelaars. Onderzoekster Marietta Haffner geeft inzicht in de invloed van de

Terrassenexplosie in binnensteden. Foto: Martijn Gallenkamp

belastingen en subsidies op de hypotheeklasten van Europese eigenaar-bewoners. Behalve Nederland zijn België, Denemarken, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en (West-)Duitsland onderzocht.

M.E.A. Haffner, Eigen woning in de EG: fiscale en overige financiële instrumenten, Volkshuisvestingsbeleid en bouwmarkt deel 18, Delftse Universitaire Pers, 157 blz. ISBN 90-6275-820-7. Prijs f42,40. Meer informatie bij M. Haffner, OTB, tel. 015-783523 of Afd. Voorlichting, C. Kuypers, tel. 015-783560.

MARKTGERICHT MONUMENTENBELEID?

De monumentenzorg worstelt met een paradox. Enerzijds mogen monumenten zich verheugen in een grote publieke belangstelling. Anderzijds is bij herhaling gekort op het rijksbudget voor de monumentenzorg. Een meer marktgericht monumentenbeleid moet deze paradox doorbreken. De marktpotentie van monumenten biedt namelijk kansen. Monumenten op centraal gelegen locaties kunnen voor commerciële functies, winkels, kantoren, in gebruik worden genomen. Ook kan worden ingespeeld op de vraag naar woonhuismonumenten in de vrije sector. Voor een meer marktgericht monumentenbeleid dient de overheid wel de voorwaarden te creëren door het versoepelen van de regelgeving. Dit mag echter niet leiden tot een onverantwoord gebruik van ons cultuurgood. Tijdens een congres op 28 mei, georganiseerd door het Nederlands Studiecencentrum, zullen gemeenten, projectontwikkelaars, makelaars, aannemers en monumenten-bezitters over de mogelijkheden voor een marktgericht monumentenbeleid praten.

Informatie en aanmelding bij het NSC, Postbus 330, 3130 AH Vlaardingen, tel. 010-4349966, fax 010-4343267. Prijs f795,- (excl. BTW).

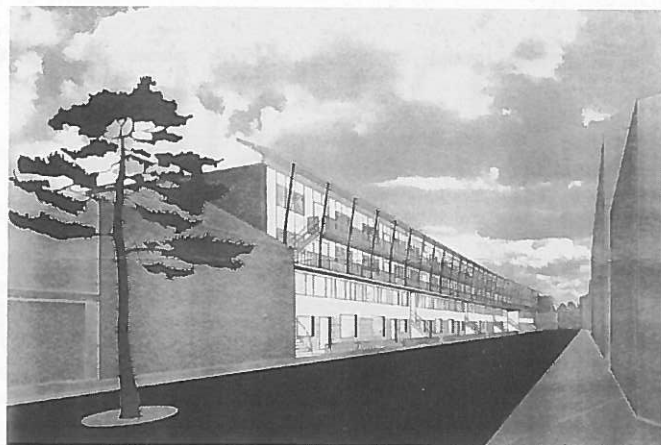
PLANOLOGISCHE DISKUSSIEDAGEN

Het thema van de Planologische Diskussiedagen 1993 is: *ROM als Ramp of Remedie*. Het geïntegreerd, gebiedsgericht ruimtelijk en milieubeleid, kortweg ROM-beleid genoemd, moet een einde maken aan de tegenstelling tussen ruimtelijke ordenaars en milieuhygiënisten. In de VINEX is gekozen voor het ontwikkelen van ROM-beleid in een aantal gebieden. Zoals altijd is de praktijk echter veel weerbarstiger dan dit wervende beleidsperspectief doet vermoeden. Met name op het vlak van instrumentarium en uitvoering liggen nog veel problemen. In 1993 wordt een evaluatie van dit beleid gepubliceerd, reden om daar tijdens de Planologische Diskussiedagen speciale aandacht aan te besteden.

De Planologische Diskussiedagen 1993 worden gehouden op 1 en 2 juni in het auditorium van de TU Eindhoven. Inlichtingen en aanmeldingen: Stichting Planologische Diskussiedagen, Stevinweg 1, kamer 2.21, 2628 CN Delft. Tel. 015-781687 (op dinsdag en donderdagochtend van 9.00-12.00 uur).

De Nieuwkerk in Dordrecht is herbestemd tot supermarkt.

Winnend ontwerp van EuroPan 1, uitgevoerd in het Arnhemse Spijkerskwartier.

NHTV

In het scriptie-overzicht van AGORA staan regelmatig scripties die verschenen zijn bij de Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer (NHTV). Uit een onderzoek dat recent gehouden is onder afgestudeerden van de laatste vier jaren en werkgevers blijkt dat de opleidingen voor toerisme en recreatie, planologie, verkeerskunde en vervoerkunde/logistiek goed aansluiten bij de arbeidsmarkt. Het merendeel van alle afgestudeerden heeft binnen een jaar een baan op HBO-niveau. Met name de opleiding verkeerskunde voldoet, ook in vergelijking met andere opleidingen op dit gebied, zeer sterk aan de maatschappelijke behoefte aan beroepsbeoefenaars in deze sector. Onder verkeerskundigen is werkloosheid een onbekend fenomeen.

De onderzoeksrapporten zijn niet openbaar, maar nadere toelichting is verkrijgbaar bij ir. Th.F.M. Reichert, lid van het College van Bestuur, tel. 076-659312, J. Beeking, tel. 013-360853 of drs. T. Tepe, tel. 076-652650, projectleiders van het onderzoek.

EUROPAN

Meer dan vijftig Europese gemeenten hebben zich aangemeld met een locatie voor de derde editie van de European ideeënprijsvraag voor jonge architecten. Het thema luidt: *Thuis in de stad, verstedelijking van woongebieden*. De locaties bevinden zich in wijken waarvan de ruimtelijke en functionele relatie met de stad verbetering behoeft. Deze wijken kenmerken zich verder in het algemeen door gebrekkige voorzieningen en door openbare ruimten die verbeterd moeten worden. De deelnemende steden in Nederland zijn: Haarlem, Groningen, Dordrecht en Den Bosch. De architecten die deelnemen aan de prijsvraag moeten een keuze uit één van de aangeboden locaties maken en dienen voor deze locatie een ontwerp in. De opgave behelst het ontwerpen van woningen, eventueel aangevuld met andere functies, en de inpassing ervan in de stedelijke situatie. De deelnemende gemeenten hebben uitgesproken de winnende architecten een reëel uitzicht te bieden op een bouwopdracht. **Inlichtingen: European-secretariaat Nederland, tel. 010-4367494.**

THEMANUMMER GROEIKERNEN

In het meinummer van AGORA staan de groeikernen centraal. Het groeikernenbeleid vindt zijn oorsprong in de jaren '50, maar kwam pas vanaf de jaren '70 goed van de grond. Inmiddels is voor de helft van de aangewezen groeikernen de taakstelling afgelopen. Zijn de doelstellingen van het beleid verwezenlijkt? Welke invloed heeft de vergrijzing van de eerste generatie groeikerners op de woningmarkt? En: is de herziene prognose ten aanzien van de woningbehoefte aanleiding voor een nieuw groeikernenbeleid?

U KUNT IN DIT NUMMER ADVERTEREN!

Voor informatie kunt u bellen met Max Popma: 020 - 626 08 17